

בעזהשי"ת

גלי מסכתא

הוכן ע"י ת"ח א' מיקירי ירושלים והופץ על ידי כולל עיון הדף

עיקר כללי מסקנת הסוגיות [ומקורות]

מיועד לאלו שלמדו הסוגיא לתועלת חזרה מקוצרת ושינון

מסכת בבא מציעא

כללים לשימוש

[] = מקור או טעם הדבר
() = הוספת פרט או תוספת ביאור
להל' = להלכה (כמובן לא למעשה)
מדאורייתא = מדאורייתא
לרש"י = שיטת רש"י כשתוס' חולקין - עי' בספר סיכומי גפ"ת את שיטת תוס' (וגם לעיקרי החידושים שבתוס')

בפעם הראשונה כדאי לדקדק מאד בדברי הסיכום כדי לתפוס מלא המובן לאור מה שלמדת בפנים הגמרא, ואח"כ לחזור בקלות הרבה פעמים שיהיו מחודדין בפוך.

נא להכניס השמטות החשובות בעיניך

נא להעיר הערות

©

כל הזכויות שמורות

תש"ס

כתובת להערות :

גפ"ת, רח' חזון איש 36

פעיה"ק ירושלים תובכ"א

טל : 571-2016 (02)

פ"ב אלו מציאות

גמ' כא. - כג.

פירות מפוזרין - דרך הינוח אסור (רש"י - עתיד לחזור)
במכנשתא דבי דרי קב בד"א שלו [נפיש טרחייהו - אבידה מדעת]
וספק אם הולכין בתר חשיבות או טירחא - חצי קב בב' אמות,
ב' קב בח' אמות, שומשמי, רמוני ותמרי
בלי סימן יאוש שלא מדעת לאביי ולהל' לא הוי יאוש [אשר תאבד ממנו - איסורא כהתירא (לרש"י -
היקש - דאין חילוק בין אין סי' ליש סי')]
לרבא הוי יאוש [לרש"י - דלכי ידע מייאש מעיקרא נמי הוי יאוש]
והגמ' מדמה ליאוש עניים בלקט, גנב, שטף נהר [יכול להציל], כלך אצל יפות לתרום, נגבו פירות
אין כי יותן [כי יתן]

תאנים בדרך תחת האילן מותרות [עבידי דנתרי ונמאסת], זיתים וחרובים אסור [לאביי לא עבידי דנתרי,
לרבא - חזותו מוכיח], תמרים מותרים [מיאש דשקצים ורמשים אכלי] [חוץ מהוחזק של יתמי]

אבודה ממנו ומכל אדם מותרת [אשר תאבד ממנו ומצאתה]

מעות מפוזרות או במקום רבים שלו [ממשמש בכיסו]

כריכות ברה"ר שלו ברה"י יכריז

לרבא דסי' העשוי לידרס ומקום הוי סי' איירי בלי סי' ודרך הינוח וברה"ר מנשתפא
לרבה דלא הוי סי' איירי ביש סי' וברה"ר נדרס

אלומות אפי' ברה"ר יכריז [גביהן ולא נדרס, יקירי ולא מנשתפא]

ככרות דבעה"ב ברה"ר יכריז - לרבא - מעבירין אאוכלין וסי' העשוי לידרס הוי סי'
לרבה - אין מעבירין אאוכלין (רש"י - צריך להגביהן) ובדלא שכיח בהמה

חרס בתאנים, מעות בככר לר"מ שלו, לר"י יכריז [מח' אי סי' הבא מאליו הוי סי' (לרש"י - לשם סי' נתון)]

רש"י כא. - כב:

יאוש - הפקר הן

שטף נהר קוריו - לרש"י - נתיאשו דהיה קול, הא בלא"ה יחזיר (לרבא - ביכול להציל)

מכריז מקום - לרש"י - המוצא מכריז המקום ויאמר חפץ פלוני

גמ' כג. - כד:

סימן: לרבא העשוי לידרס, מקום (ורבה, ר"נ, ל"ב דרב מרי חולקים) חוץ משפת הנהר או ימים רבים
שם, לר"י הבא מאליו, משקל, מדה, מנין, חתך שלא כדרך, חבית רשום (לרש"י - סי' שיש רושמינ)
קודם שנפתחו האוצרות, טביעת עין לצורבא מרבנן דלא משקר

ר"ש ב"א - כלים בלי סי' ששבעתן העין יכירז

לר"ש ב"א - מצא (רש"י - עם סי') במקום שרבים מצויין - שלו [מתיאש], וספק אם אף ברוב ישראל
ולפנים משה"ד יחזיר

וספק אי רבנן פליגי ברוב כנענים ויניח

ישראל סכרו וכרו לנהר - חייב להכריז

מצא בשר שחוט - ר"י אוסר, ר' חנניא בריה"ג (להל') מתיר באשפה שבבית;
לרב אסור אם נתעלם מעין, להל' מרוב טבחי ישראל מותר

גמ' כה. - כז.

פירות ומעות לפני כלי שלו - תלוי אי פשתן או פירי (לרש"י - פשתן שלו), אי אשתייר, אי פניו לגבי פירי, אי אוגנין לכלי

יכריז מטבעות: ג' כמגדל - לר' חנינא מקצר ועולה ולר' יוחנן אף כהדרי, כסולם, כבית קוליס, וספק בכשיר, כשורה, כחצובה אין סי' למטבע

גוזלות מקושרים בלי סי' דמדדין - לא יגע [ספק הינוח (לרש"י - הפסד בעלים, י"מ - דלמא אצנעינהו)] ואם נטל לא יחזיר [לרש"י - (לבעלים) דאין סי', י"מ - שמא באו ולא מצאו] עם סימן יכריז

כלי טמון באשפה לא יגע חוץ: מכלים קטנים [השליך בטעות], נמלך לפנותה

חלודה רבה - בגל וכותל ישן שלו,

בכותל חדש - בתר בית יד, מחציו ולפנים לבעה"ב, בממלא חולקין עם בעה"ב

בבית מושכר - של בתרא (לרש"י - שוכר אחרון),

בפונדק לגוים שלו, לר"נ - לג' ישראל שלו [מייאש אחרי שתבע השנים]

ר"נ - ראה סלע שנפל מב' יחזיר [לא מייאש - חושד השני (לרש"י - יאוש של"מ דישיענו היסת)] מג' שלו - רבא - חוץ מג' פרוטות [אולי שותפי ולא מייאש], לל"ב מב' פרוטות [א' מחל]

ע"מ לגוזלה - לפני יאוש והחזיר לאחר יאוש עדיין יש לא תוכל להתעלם אחר יאוש בידו - השב תשיבם, המתין ליאוש - לא תוכל להתעלם

נפל זוזי לחול - שלו אפי' מחפש [מחפש של אחרינא]

מעות בין תיבה לחנוני, שולחן לשולחני - שלהם, על השלחן שלו

מעות בפירות בלי סי' שלו [לרש"י - עירב פירות] אא"כ לקחן מבעה"ב שעבדו הכנעני דש

גמ' כז. - כח:

שור - אפי' גיזת זנבו (לרש"י - יחזיר), חמור - אפי' בסי' אוכף, שמלה - דוקא יש סי' ותובעין דוקא ש"פ [אשר תאבד, ר"י - ומצאתה, לרבא נ"מ אי בעינן ש"פ משעת אבידה עד מציאה]

ספק אי סי' דאו' [רבא - עד דרוש אחיך - אם הוא רמאי]

או דרבנן [ניחא לאובד] [וצריך עדים, סי' מובהק, טביעת עין]

נ"מ להחזיר גט (רש"י - לשליח), במת להשיא אשתו.

אפי' סי' דאו' אין מחזירין בסי' כלי [חיישינן לשאלה] חוץ מאוכף, כיס, ארנקי, טבעת [לא משאלי]

ת"ק - אין מעדיין על שומא להשיא, אלעזר בן מהבאי - מעדיין [מח' אי סי' דאו', אי שומא מצויה בבן גילו, אי עשויים להשתנות לאחר מיתה, אי סי' מובהק]

עדיף: עדים מסי', עדי נפילה מאריגה, ארכו מרחבו, אורכו ורחבו משניהם יחד, משקלו מאורכו ורחבו; וסי' עם ע"א יניח [כמאן דליתיה]

ינתן לה גט בנקב בצד אות, אורך החוט

הכרזה: ר"מ - עד שידעו שכיני מקום שנמצאת

ר"י - ג' רגלים וז' ימים [ג' כדי שילך ויחזור ויכריז (לרש"י - האובד)]

חוץ מבמקדש ראשון לרב יוסף, במקדש שני לאביי [ט"ו לילך], לרבא לא הטריחוהו

משחרב ביהמ"ק - בביה"כ; אבידה למלכות - לשכיניו ומיודעיו

רבינא, ר"נ - גלימא מכריז (גמ' - ויתן סי' מובהקין), רב יהודה - אבידה מכריז

לא יחזיר לרמאי בסי' [עד דרוש אחיך]; התקינו עדות דאינו רמאי

גמ' כח : - ל :

מטפל בגסה ותרנגולת י"ב חדשים ; דקה - ג' חדשים בארץ מרעה, ל' יום בלי ;
אווז ותרנגול - ל', בגדולים - ג' ימים ; ואח"כ ימכר [והשבותו לו - ראה היאך]
לר"ט ולהל' - מותר להשתמש בדמים (אבל לא במצא מעות)
וחייב באחריות אבידה לרבה ואונסין לרב יוסף [שכר היתר שימוש]
לר"ע אסור להשתמש בדמים

מצא תפילין - שם דמיהן לאלתר [שכיחי]

מצא/מפקיד ספרים - גוללן לת"ק כל י"ב חודש, לסומכוס בחדש ל' יום, למשנתנו
ור"א בן יעקב אפי' ישן ל' יום
ולא ילמוד בו בתחלה ולא אחר עמו בענין א', ולא ג' בנ"א בב' ענינים [רש"י - נקרא] (וכן השואל),
ולא ישנה או יתרגם פרשה, ולא יפתח ג' דפין
כסות - מנער א' לל' יום - בחד, ביד, לרש"י דפשתן ולא דצמר ; ושוטחה לצורכה אבל לא לפני אורחים
[עינא, גנבי], וספק בלצורכו ולצורכה

כלי כסף ונחושת (רש"י - שמתעפשים בקרקע) ישתמש לפרקים אבל לא במפסיד
עול לצורכה ולצורכו פוסלת עגלה ערופה ופרה אדומה [עובד דומיא דעבד - דניחא]
כהן פטור מלהשיב מבית הקברות [אין עדל"ת ועשה, אין ממונא דוחה איסורא]
אינו לכבודו פטור [והתעלמת] חוץ : מהכישה [רש"י - דהתחיל, ב"ב פח. - בבע"ח דרגיל לברוח], בשלו
היה מחזיר [וכן פורק וטוען], לפני משה"ד, וספק בדרכו להחזיר בשדה ולא בעיר

גמ' ל : - לב.

פרה היא אבידה ברועה בדרך בלילה, יותר מג' ימים לפני עלות וכשחשכה, לאביי רצה - לרבא רק
באפה כלפי שדה או בין הכרמים (ניזק)

טלית בצד גדר אינה אבידה

אבידת קרקע (שלא יוזק) [לכל]

השב, שלח, הוכח - אפילו ק' פעמים
מחזיר לחצר המשתמרת בלי דעת בעלים [תשיבם], איסור אם על בני אפי' למצוה [תשלח],
תלמיד יוכיח רב [הוכח תוכיח], פריקה וטעינה אפי' אין בעליו עמו [עזב תעזוב, הקם תקים],
בדיעבד כל מיתה לרוצח [מות יומת] ועיר הנדחת [הכה תכה], השבת עבוט אפי' משכנו שלא
ברשות [השב תשיב, חבל תחבול], צדקה אפי' לעיד אחרת [פתח תפתח] אפי' מתנה מועטת
[נתן נתן], הענקה אפי' לא נתברך [הענק תעניק], הלואה לאינו רוצה להתפרנס משלו
[תבעיטנור]

יתן למשיב כפועל בטל מאותה מלאכה (רש"י - להניח כבידה לעסוק בקלה) אא"כ התנה בפני ב"ד ואל"ה
שלו קודם

שותף חולק (רש"י - בדצריך שומא), ואלמנה מוכרת למזונות בפני ג' הדיוטות

פטור במצאה ברפת שאינה משתמרת ואינה מתעה לצאת -

לל"ק דר' יצחק דוקא תוך התחום, לל"ב ברה"ר בתוך התחום

כיבוד אב אינו דוחה [ואביו תיראו ואת שבתותי תשמורו - אני ה']

גמ' לב. - לג :

פריקה עמו - חוץ : מזקן או חולה, לא נמצא - לרבא חייב בשכר

ת"ק - פריקה בחנם טעינה בשכר [פריקה קרא יתירא, ריה"ג - משאו ולא מפורק]

ר"ש - זו"ז בחנם [לא מסיימי קראי]

רבא - צער בע"ח דאוו' (ראי' מק"ו מטעינה לפריקה, מת"ק דזקוק ליתר ממשאו, מבהמת גוי),
ובלי בעלים פורק בשכר, חוץ משונא לטעון [לכוף יצרו עדיף]
לריה"ג דרבנן ופטור ביתר ממשאו [תחת משאו - הראוי לו], ברבצן או עומד [רובין]

אף בהמת גוי [צער בע"ח, איבה (חוץ מטעינת יין אסור, שונא)]

יותר מריס ($1/7.5$ מיל) פטור [כי תראה, תפגע - ראייה שיש בה פגיעה]

מדדה עמו בשכר עד פרסה (לרש"י - לאחר טעינה)

שלו קודם [אפס כי לא יהיה בך אביון] ואין לדקדק

רבו (ר"מ - לחכמה, ר"י ור' יוחנן להל' - רוב חכמתו, ר' יוסי ורב להל' - אפי' משנה א') קודם
לאביו [מביאו לחיי העוה"ב] אא"כ אביו חכם וספק ברבו צריך לו - לאבידה, משאוי, פדיון

ת"ח שבבבל עומדין, קורעין זה לזה

{ רב חסדא ורב הונא הקפידו אהדדי עד מ' שנה; הוי רץ למשנה, שנאיכס אלו בעלי משנה }